

4. Каузативні ментальні дієслова стоять в опозиції до стативних ментальних дієслів і дієслів, які позначають нецілеспрямовані ментальні процеси. Для останніх характерне вживання в перифрастичних каузативних конструкціях: **X HAVE Y Vinf, X MAKE Y Vpp, X MAKE Y Vinf, X Be made Vto-inf, X LET Y Vinf.**

5. Синтагматичні властивості ментальних каузативів тісно пов'язані з парадигматичними, зокрема встановлено конверсивний зв'язок між ментальними каузативами та інхоативами. Іншим прикладом системності каузативних ментальних дієслів є зв'язок з епідигматикою через оформлення каузативних смислів шляхом залучення механізмів семантичної деривації (головно метафори) в дієслів, які належать до інших груп і полів, результатом чого є переносні вживання та фразеологічні одиниці зі значенням ментальної каузації.

Коло проблем, пов'язаних з вивченням каузативних ментальних дієслів, залишається відкритим. Серед перспектив подальших досліджень – встановлення особливостей ментальних каузативів у порівнянні з іншими групами каузативних дієслів, детальніше вивчення фразеологічних каузативних одиниць, дослідження синонімії каузативних дієслів, а також зіставний аналіз ментальних каузативів в англійській та українській мовах.

Література

- Апресян Ю. Д. Системообразующие смыслы «знать» и «считать» в русском языке / Ю. Д. Апресян // Русский язык в научном освещении. – М., 2001. – № 1. – С. 2–26. Долинина И. Б. Синтаксически значимые категории английского глагола / И. Б. Долинина. – Л.: Наука, 1989. – 216 с. Огоновська О. В. Дієслівне заміщення в англійській мові / О. В. Огоновська. – Львів: Світ, 1991. – 128 с. Наумова И. А. Глаголы с каузативным значением в современном английском языке. Исторические предпосылки их образования : автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. филол. наук / И. А. Наумова. – М., 1967. – 23 с. Недеялков В. П., Сильницкий Г. Г. Типология каузативных конструкций / В. П. Недеялков, Г. Г. Сильницкий // Типология каузативных конструкций. Морфологический каузатив. – Л., 1969. – С. 5–19. Падучева Е. В. Каузативные глаголы и декаузативы в русском языке / Е. В. Падучева // Русский язык в научном освещении. – М., 2001. – № 1. – С. 52–79. Сильницкий Г. Г. Семантические и валентностные классы английских каузативных глаголов : автореф. дис. на соиск. уч. степени доктора филол. наук / Г. Г. Сильницкий. – Смоленск, 1974. Baron N. S. The Structure of English Causatives / N. S. Baron // Lingua. – 1974. – № 33. – P. 299–342. Croft W. Case Marking and the Semantics of the Mental Verbs / William Croft // Semantics and Lexicon: ed. by J. Pustejovsky. – Netherlands: Kluwer Academic Publishers, 1993. – P. 55–72. Fillmore C. J. The Case for Case Reopened / C. J. Fillmore // Syntax and Semantics: Grammatical Relations: ed. by P. Cole, J. Sadock. – New York: Academic Press, 1977. – Vol. 3. – P. 89–91. Gilquin G. The Verb Slot in Causative Constructions. Finding the Best Fit / Gaëtanelle Gilquin. // Constructions. – SV1-3. 2006. – P. 23–31. Kastovsky D. Causatives / D. Kastovsky // Foundations of Language. – 1973. – № 10. – P.255–315. Levin B. English Verb Classes and Alternations / Beth Levin. – Chicago: UCP, 1993. – 348 p. Levin B., Rappaport Hovav M. A preliminary analysis of causative verbs in English / Beth Levin., Malka Rappaport Hovav // Lingua. – 1994. – № 92. – P. 35–77. Lyons J. Introduction to Theoretical Linguistics / John Lyons. – London: Cambridge University Press, 1968. – X + 519 p. Wierzbicka A. Lingua Mentalis. The Semantics of Natural Language / Anna Wierzbicka. – Sydney, New York, London, Toronto, San Francisco: Academic Press, 1980. – 367 p. Collins English Dictionary – Complete and Unabridged HarperCollins Publishers, 2003.–1888p. FrameNet [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://framenet.icsi.berkeley.edu/> Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English: ed. by A. S. Hornby – [7th edition]. – Oxford University Press, 2002. – 1790 p. The BNC (British National Corpus) [Електронний ресурс]. – Oxford: Oxford University Press, 1995. – Режим доступу : <http://sara.natcorp.ox.ac.uk/>. The New English Dictionary on Historical Principles: ed. by J. A. Murray. – Oxford, 1888 – 1933. – [Vol. 1 – 12]. The New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language. – Dansbury Lexicon Publications, INC, 1993. – 1149 p. WebCorp [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.webcorp.org.uk>.

УДК 811.111'373.2:27-535.35

ДОБЖАНСЬКА Н. І., ГРИНЧЕНКО І. В.

(Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки)

ВЛАСНІ НАЗВИ У ТЕКСТАХ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ХРИСТІЯНСЬКИХ ПІСЕНЬ

У статті досліджено місце і характер власних назв у текстах сучасних англомовних християнських авторських пісень. Тексти такого типу розглядають як особливий жанр християнського дискурсу. Здійснено порівняння значимості і обсягу власних назв біблійного характеру та сучасних власних назв, що відображають світогляд носія англійської мови.

Ключові слова: християнський, пісні, власні назви, біблійний, сучасний.

Добжанская Н. И., Гринченко И. В. Имена собственные в текстах современных англоязычных христианских песен. В статье исследуется место и характер имен собственных в текстах современных англоязычных авторских песен. Тексты такого типа рассматриваются как особенный жанр христианского дискурса. Сравняются значимость и объем имен

собственных библейского характера и современных имен собственных, отображающих мировоззрение носителя английского языка.

Ключевые слова: христианский, песни, имена собственные, библейский, современный.

Dobzhanska N. I., Hrinchenko I. Proper Names in the Lyrics of Contemporary English Christian Songs. The article presents a research of the role and character of proper names in the lyrics of contemporary English Christian songs. Texts of this type are regarded as a special genre of Christian discourse. Biblical proper names are compared with modern proper names reflecting the Worldanschauung of the native speaker of English, as to their importance and volume.

Key words: Christian, songs, proper names, biblical, modern.

На сучасному етапі мовознавчих досліджень постає потреба інтегрування результатів досліджень у різних галузях науки. Дослідження різних видів релігійного дискурсу як відображення світогляду його учасників є об'єктом активного зацікавлення не лише сучасних мовознавців, але й представників інших наук: теології, філософії, психології, соціології, етнографії [Іванишина 2011; Карасик 1999; Лесів 2009; Михайлова 2006; Шиляєва 2006; Marakhovska 2009]. Саме тому, напевне, релігійний дискурс розглядають як «один із найскладніших щодо глибини осмислення, контекстуального вживання та семантичного наповнення» [Іванишина 2011, с. 470], що пов'язане як з неоднорідністю як самих релігійних вірувань, так і форм та засобів їх відображення.

Сучасна християнська пісня – особливий лінгвокультурний феномен в англomовному світі, який навіть відносять до окремої субкультури. Тема неабиякого комерційного успіху цього продукту музичної індустрії є предметом численних дискусій серед журналістів, культурологів та економістів [Detweiler 2003; Don Cusic 2010; Doucette 2008; Padgett 2009; Powel 2002; Romanowski 1996]. Сучасна християнська англomовна пісня є, на нашу думку, особливим видом християнського дискурсу, який виділяється з-поміж інших видів такого дискурсу низкою рис, які об'єднують їх, з одного боку, з т.зв. світськими, нерелігійними піснями, а з іншого боку, відображають християнські вірування автора та виконавця. На відміну від молитов, псалмів, сповіді [Карасик 1999, с. 7], агентом може виступати не лише Бог, а й слухач – як одновірець-християнин, так і невіруючий. Сучасні англomовні християнські пісні містять низку лексико-семантичних та стилістичних ознак, що дозволяють виділити їх в окремий підвид християнського дискурсу. Однією з таких ознак, на нашу думку, є поєднання у текстах таких пісень традиційних, біблійних власних назв (які є універсальними для християн усього світу) і сучасних власних назв (які є відображенням лінгвокультурних реалій сучасних християн – носіїв англійської мови, переважно протестантського напрямку). Отже, **об'єктом** даного дослідження стали тексти сучасних англomовних християнських авторських пісень, а **предметом** дослідження – кількісні показники частотності лексичних одиниць - власних назв.

Матеріалом дослідження слугували тексти 1200 пісень останніх десятиліть близько 200 авторів, які було взято з Інтернет-джерел.

Метою статті є визначити місце і характер лексичних одиниць, що виражають власні назви, у текстах англomовних християнських пісень останніх десятиріч. Для цього необхідно виконати такі **завдання**: 1) визначити частку традиційних біблійних слів та висловів, які є власними назвами чи містять власну назву; 2) виявити власні назви - лексичні одиниці, які не є типовими для християнського дискурсу загалом, і з'ясувати їх релевантність у зазначеному плані; 3) дослідити тексти на предмет виявлення лексики зазначеного характеру, що відображає лінгвокультурні реалії; 4) виявити елементи, що експлікують сучасний характер текстів.

Нашою метою було поррахувати не абсолютний відсоток певної лексеми по відношенню до загальної кількості лексичних одиниць у масиві, а лише кількісне співвідношення одних лексичних одиниць до інших, задля виявлення найбільш релевантних для текстів такого типу, а саме: біблійні власні назви, характерні для християнства загалом – з одного боку, та небіблійні власні назви, які є відображенням світогляду сучасного носія англійської мови та реалій сучасності, - з іншого.

Аналіз частоти та характеру вживання власних назв біблійного і «світського» характеру у текстах сучасних англомовних християнських пісень дозволив нам виявити такі особливості:

1. Сучасна англомовна християнська пісня, як жанр християнського дискурсу, містить, у порівнянні з сучасними авторськими піснями, певну частку біблійних власних імен. Серед них зустрічаємо а) біблійні імена; та б) біблійні географічні назви – назви міст, країн, місцевостей тощо. Серед біблійних імен домінують лексичні одиниці, що позначають Ісуса Христа: *Jesus* (384), *Christ* (122); інші імена: *Mary* (47), *David* (19) (для порівняння - *Joseph* (0)). Біблійні географічні назви є поодинокими: *Zion* (6); *Israel* (3) (для порівняння - *Bethlehem* (0); *Jerusalem* (0); *Galilee* (0)).

2. Тексти сучасних англомовних християнських пісень містять низку власних імен, не властивих для традиційного християнського пісенного дискурсу (ми виявили 60 випадків таких слововживань). Серед них найчастіше зустрічаються такі імена, як *Stephen*, *Denise*, *Amanda*, *Estella*, *Jasmine*, *Elvis*, *Joe*, *Laura*, *Cosette*, *Oliver*, *Sharon*, *Frankie*, *Lucifer*, *Luke*. Наприклад: *There once lived a man named Stephen I read about him just the other day A man of conviction Who was not afraid to stand up for what he believed* [According To John, Standing Ovation]; *Denise it's not all set back in time Denise just lay it down and you'll find You've changed* [Ace Troubleshooter, Denise]; *Elvis lives in Greece has changed his name to Joe The lunar lander filmed in Disney's Studio* [All Star United, Weirdo]; *Between Cosette and the privileged few A fat dog chokes down more than he can chew A poor land's labours are a rich land's gain Little Oliver lives again* [Ballydowse, The Land, The Bread And The People]; *I've just come back from all this walking 'cause I'm losing weight was talking with a friend of Sharon's mum, fat was out, I looked dumb* [Beanbag, Stale]; *Saying they caught sight of Elvis or witnessed a tear fall* [Charlie Peacock, One Man Gets Around].

Також ми виявили наявність небіблійних власних імен, які відомі тільки сучасникам. Такі антропоніми у розглянутих християнських піснях виконують певну стилістичну та художню функції, характеризують мову і стиль автора, стають засобом вираження авторської модальності. Наприклад, у пісні *I want a Pavarotti voice 'Cause I'm a scary Connick A solo show with the Philharmonic No fake Monet Hey, the real Van Gogh ASeventeen, Cover Girl, Vogue, Cosmo* [All Star United, Beautiful Thing] ми зустрічаємо імена відомого оперного виконавця *Pavarotti*, американського співака та актора *Connick* (Harry Connick, Jr.), художника *Van Gogh*. Також зустрічаються назви відомих брендів косметики *ASeventeen*, *Cover Girl* та журналів про моду для жінок *Vogue*, *Cosmo*.

Автори часто використовують назви популярних свого часу груп, імена героїв відомих американських фільмів, серіалів та програм: *Remembering Menudo And all those old pros The Bay City Rollers and Pinky Tuscadero ... Jacksons, Osmonds Got digested by the cult that caused them Abba, Poison Oh how the mighty, the mighty have fallen* [All Star United, Superstar]; *Elvis lives in Greece has changed his name to Joe The lunar lander filmed in Disney's Studio* [All Star United, Weirdo]; *Do you remember that day? I held your hands and we danced along with Sugar Ray* [Antiskeptic, 60% Intentional]; *Between Cosette and the privileged few A fat dog chokes down more than he can chew A poor land's labours are a rich land's gain Little Oliver lives again* [Ballydowse, The Land, The Bread And The People]; *I've just come back from all this walking 'cause I'm losing weight was talking with a friend of Sharon's mum, fat was out, I looked dumb* [Beanbag, Stale]; *The multitudes are waiting, waiting on pins and needles For the one more famous than the Beatles* [Charlie Peacock, One Man Gets Around]; *There is nothing I can't do when I have on my underoos Just like Luke Skywalker* [Daily Planet, Five]. Трапляються також імена героїв популярних фантастичних фільмів: *Master of beats and the cross-fader, I'll cut off your hand just like Darth Vader, You step to me and you're gonna get "dissed" homeboy* [Brave Saint Saturn, Shadow Of Def]; *'Cause I had on my red cape just like Superman I caught a blue belly with my best buddy Eddie in the driveway yesterday* [Daily Planet, Five]; героїв коміксу: *I try to stop myself from staring at her but I'm drawn like Dagwood to sleep* [Craig's Brother, Going Blind]; згадка про мультиплікаційний персонаж, героя мультфільмів анімаційної студії Уолтера Ланца: *You've*

been knocking like Woody Woodpecker for the longest time You wouldn't stop 'til I would listen [Aaron Benward, Famous]. Також згадано американський дует ілюзіоністів *If the truth is pig feed then God is Siegfried and Roy - oh boy* [All Star United, Weirdo].

До іншої категорії небіблійних власних імен відносимо імена всесвітньо відомих особистостей, як позитивних, так і негативних: *Francisco Goya, Painted it gay, I'd rather have been shot, On the Third Of May* [Brave Saint Saturn, Independence Day]; *Followed by their 'trophies' dead and gone. Hitler, Napoleon, Pharaoh, Capone, Tormented and vexed and grieved* [Carman, The Champion]; *Tell me what you're thinking, I'll tell you the truth, assassinate the lies like John Wilkes Booth* [CR33, A newrevolution]. Такі згадки дають змогу дослідникам скласти уявлення про те, які саме власні імена є відомими широкому слухацькому загалу сучасного англомовного світу, що не обмежується християнською аудиторією.

3. Небіблійні географічні назви (назви країн, міст, штатів, місцевостей) згадуються у текстах пісень у першу чергу через те, що вони мають певний стосунок до авторів, а також, ймовірно, до певної слухацької аудиторії – співвітчизників автора, з метою інтимізації та з розрахунком на їх сприйняття та розуміння певних географічних та культурних реалій. Серед таких власних назв переважають назви сучасних міст, найчастіше американських (24 випадки слововживань), далі – назви країн (14). Географічні назви відображають сучасне життя і потребують розуміння певних географічних та культурних реалій: *Hollywood, pop culture's best You do no good, you vultures' nest* [Ace Troubleshooter, The Madness Of The Crowds]; *Have some fun Ready for me to say Let's go to Californ-i-a In the sun* [Ace Troubleshooter, Let's Go Away]; *From New York City to the Golden Gate, The Great Lakes to the Rio Grande* [All Star United, Popular Americans]; *I went down to Mexico Mi amigo And I found Jesus living outside the USA Imagine my surprise To realize* [Audio Adrenaline, Jesus Movement]; *Johannesburg to Capetown the plane had barely touched down* [Caedmon's Call, Two Weeks In Africa]; *They know of You in Hong Kong, they know in Baton Rouge They know in Carolina, they know in Kathmandu They know of You in Baltimore, they know in Germany They even know of You in Nashville, Tennessee* [Charlie Peacock, One Man Gets Around]; *She's on a beach in Maui her breasts are half uncovered* [Craig's Brother, Going Blind]; *I say we've found a home in the streets of Toronto* [The Dingees, Rally-O]; *Warwickshire to Fraserville and all between You have left us here a life of memories* [Hawk Nelson, The Final Toast]; *Wherever you are, wherever you're at From Columbus Ohio to your point on the map* [John Reuben, Divine Inspiration].

4. Крім антропонімів, імен реальних та вигаданих персонажів художніх творів та мас-медіа, а також сучасних географічних назв, у текстах сучасних англомовних християнських пісень знаходимо цілий спектр власних назв, які відображають світ бізнесу, моди, політики, мистецтва, тощо. Серед них, зокрема, трапляються назви міжнародних та американських компаній: *Somewhere we're gonna play another show Quick get off and gas up at the Conoco* [All Star United, Welcome To Our Big Rock Show], *I'm looking for the Sons of God Manifest the inner light First Fruit Company stand on your feet Salvation comes to history* [Bride, Revolution]; назви торгових марок: *The demons were planning on having a party one night. They had beer, Jack Daniels, and pretzels, there was red wine, some white* [Carman, Sunday's On The Way] (марка американського віскі та купажів); назва музично-розважального телеканалу: *What's your deal you don't seem to care how people feel Forget about dignity, you could get a spot on MTV* [Charlie Peacock, One Man Gets Around]; назва популярного пригодницького роману: *So I escape, body-bagging, like I'm kinda like Monte Christo World Tour, DL, Koffeshop, and I'm coming to your Bistro* [Deepspace 5, The Night We Called It A Day], тощо. Зустрічаються навіть назви державних свят: *Independence Day, Second of May, Lost my best friend and a fiancé', So I will hold this candle high.* [Brave Saint Saturn, Independence Day]; а також нагород: *What I have found to be true and wise Won't win the Nobel Prize* [Carolyn Arends, This I Know]. Усі ці власні назви виявляють сучасний характер досліджуваних текстів, вказують на загальновідомі реалії англомовного світу, виявляють популярні явища в сучасному англомовному християнському світі, що проливає світло не лише на мовні особливості досліджуваного жанру, а й на основні пріоритети та тенденції сучасного англомовного суспільства.

Висновки. У текстах сучасних англомовних християнських пісень виявлено мізерну кількість власних назв біблійного характеру; виняток може становити лише ім'я Ісуса Христа: слова *Jesus* та *Christ*, які абсолютно домінують серед власних імен загалом. Водночас, такі тексти демонструють наявність цілого прошарку лексичних одиниць, які є власними назвами небіблійного характеру. Серед них, зокрема, виявлено: назви країн, місцевостей та штатів США та сучасних міст світу; назви компаній та торгових марок; імена знаменитостей у різних галузях людської діяльності (світу музики, моди, спорту тощо), імена сучасників (друзів, знайомих, тощо), імена персонажів відомих творів, назви телепередач, тощо. Такі власні назви відображають реалії сучасного життя в англомовних країнах світу, а також світосприйняття сучасного англомовного християнського автора та відповідної слухачької аудиторії. Виявлені нами особливості вживання власних назв у текстах сучасних англомовних авторських пісень в сукупності вирізняють жанр сучасної англомовної християнської авторської пісні серед інших пісенних (нехристиянських) та християнських (непісенних, або пісенних несучасних) жанрів. Результати дослідження дають змогу виявити, окрім жанрових особливостей такого типу текстів, також ментальний склад, пріоритети, аспірації та тенденції розвитку сучасного англомовного суспільства.

Література

- Іванишина Т. А. Релігійний та біблійний дискурс: проблеми розмежування / Т. А. Іванишина // *Studia Linguistica: зб.наукових праць / Київськ. націон. ун-т імені Тараса Шевченка*. 2011. – Вип. 5. – С. 468 – 471. Карасик В. И. Религиозный дискурс / И. В. Карасик // *Языковая личность: проблемы лингвокультурологии и функциональной семантики: Сб. научн. тр. – Волгоград: Перемена, 1999. – С. 5 – 9. Лесів, Михайло. Особливості мови і стилю українських церковних пісень / М. Лесів // *Записки Наукового товариства імені Шевченка. — Том CCLVII. Праці Філологічної секції. — Львів, 2009. — С. 536-59. Михайлова Є. В. Лінгвокультурологічний підхід у дослідженні англомовних біблійних текстів / Є. В. Михайлова // *ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка*. - 2006. - №28. - С. 152-155. Шиліяєва Т. В. Лексичні особливості англомовного православного дискурсу / Т. В. Шиліяєва // *Ученые записки ТНУ. Таврический национальный университет имени В. И. Вернадского. Том 19 (58) № 4 2006 г. Филология. – С. 76 – 80. Detweiler, Craig and Barry Taylor. A Matrix of Meanings: Finding God in Pop Culture/ C. Detweiler, B. Taylor. – Grand Rapids: Baker, 2003.- 351 pp. Don Cusic, ed. The Encyclopedia of Contemporary Christian Music: Pop, Rock, and Worship/ Don Cusic. - Santa Barbara, CA : Greenwood Press, 2010. - 505 pp. Doucette, Travis Reginald Joseph. The Historical Development of the Modern Worship Song/ T. R. J. Doucette. – Liberty University. – 2008. – 38 pp. Marakhovska N. O., Karamysheva I. D. Religious Discourse Research by Means of Information Technologies/ N. O. Marakhovska, I. D. Karamysheva // *Вісник Волинського національного університету. Серія «Філологічні науки»*. – 2009. - № 16. – С. 17- 21. Padgett, Ray. Jesus Rocks My Soul. Contemporary Christian Music and the Evangelical Consumer/ R. Padgett. – Dartmouth: Dartmouth College, 2009. – 102 pp. Powel, Mark Ellen. Encyclopedia of Contemporary Christian Music/ M. E. Powel. – Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers. - 2002. – 1088 p. Romanowski, William D. Pop Culture Wars: Religion and the Role of Entertainment in American Life / W. D. Romanowski. – 3 rd edition. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1996. – 379 pp. <http://christianlyricsonline.com/> <http://www.christian-lyrics.net/> <http://www.songlyrics.com/christiansonglyrics.php> <http://www.anychristianlyrics.com/> <http://www.topchristianlyrics.com/>***

УДК 811. 111'373.231

ДЯЧУК О.В.

(Київський національний лінгвістичний університет)

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ

Статтю присвячено дослідженню англомовної соціальної реклами як типу інституційного дискурсу. У статті розглядаються його комунікативно-прагматичні особливості. Визначаються також його цілі та завдання, тематичний репертуар, характеристики його учасників, їх комунікативні ролі та моделі комунікативної поведінки.

Ключові слова: англомовна соціальна реклама, інституційний дискурс, комунікативно-прагматичні особливості, комунікативна роль, настанова.

Дячук Е.В. Коммуникативно-прагматические особенности современной англоязычной социальной рекламы.

Статья посвящена исследованию англоязычной социальной рекламы как типа институционального дискурса. В статье рассматриваются его коммуникативно-прагматические особенности. Определяются также его цели и задачи, тематический репертуар, характеристики его участников, их коммуникативные роли и модели коммуникативного поведения.

Ключевые слова: англоязычная социальная реклама, институциональный дискурс, коммуникативно-прагматические особенности, коммуникативная роль, установка.